

LANDBOUW VAART ER WEL BIJ

Leven met overstromingen in Bangladesh

Zo hoog als deze zomer heeft het water nog nooit gestaan, vertellen ooggetuigen in Bangladesh. Sinds 25 juli staat bijna tweederde van het land onder water en is 40 procent van de hoofdstad Dhaka overstroomd. Miljoenen mensen hebben geen toegang meer tot schoon drinkwater. Het aantal gevallen van diarree, dysenterie en cholera neemt snel toe.

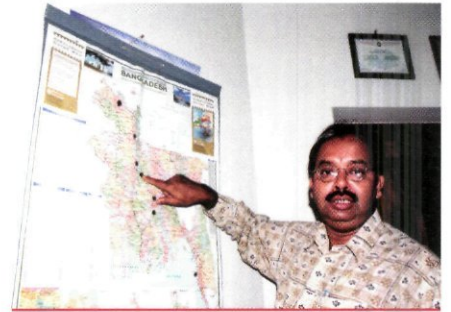
Op de overstromingen van 1988 na zijn de overstromingen van dit jaar de ernstigste in de geschiedenis van Bangladesh. Enkele feiten: naar schatting 30 van de 140 miljoen inwoners van Bangladesh hebben hun huis moeten verlaten en hun toevlucht gezocht op dijken en in hoger gelegen gebouwen. Wekenlang moeten ze bivakkeren in tenten en scholen. Het economische leven staat zo goed als stil. Wegen zijn weggespoeld. Het enige mogelijke vervoer is over water.

“Natuurlijk weten wij dat ons dit kan overkomen,” vertelt Hamidul Huq, directeur van UST, één van de vele lokale ontwikkelingsorganisaties (ondersteund door onder meer Kerkinactie in Utrecht): “Jaarlijks heeft Bangladesh te kampen met overstromingen. Dat is een gegeven, omdat wij in de delta leven van de Ganges en de Brahmaputra. In de zomer voeren de rivieren het water af uit de Himalaya. Als de moessonregens uitbreken, is het onvermijdelijk dat de rivieren al dat water niet kunnen verwerken en buiten hun oevers treden.”

Te laat gewaarschuwd

Sneller dan verwacht echter steeg dit jaar het waterpeil van de ruim tweehonderd rivierarmen die het vlakke laaggelegen Bangladesh doorsnijden. De overheid houdt dagelijks de waterstanden bij van de rivieren. Maar deze zomer was ze wel erg laat met de waarschuwing van de dreigende overstromingen. Dorpsbewoners kregen nauwelijks de tijd om hun voedselvoorraad in veiligheid te brengen. Hamidul Huq: “Niemand had verwacht dat het waterpeil zo snel zo hoog zou komen te staan. Dit is uitzonderlijk en je kunt je nauwelijks hiertegen beschermen.” Deskundigen wijzen op de opwarming van de aarde, waardoor de ijskap van het Himalaya-gebergte waar Ganges en Brahmaputra ontspringen, sneller smelt. Ook zou de klimaatverandering ertoe bijdragen dat moes-

sonregens heftiger worden dan voorheen. Zeker is dat veel meer water meegevoerd wordt door de rivieren vanwege de verregaande ontbossing in de bovenloop, waar-

Hamidul Huq.

door het water niet meer wordt vastgehouden. Ook het meegevoerde slib zorgt ervoor dat rivierbeddingen ondieper worden en het water meer ruimte nodig heeft om weg te stromen.

Voorzorgsmaatregelen

Hamidul Huq: “Je kunt wel zeggen tegen mensen dat ze moeten verhuizen naar veiliger oorden. Maar daarin zit juist de

Door de overstroming is van hun lemen huis is niets meer over.

Dorpsbewoners bivakkeren opeengepakt in hoger gelegen scholen.

Bewoners maken zich boos over de late overstromingswaarschuwing.

De snel stijgende rivieren spoelen oevers weg.

Krottenwijken staan onder water, dat sterk vervuild is door open rioleringen.

crux. Boeren hebben ook baat bij overstromingen: Dankzij de overstromingen komt er een laag vruchtbaar slib op het land en dat garandeert een goede oogst in het volgende jaar. Landbouw zorgt voor het hoofdkomen van veel mensen. Veel boerenfamilies nemen de overstromingen daarom op de koop toe. Wel kunnen ze zorgen dat de schade beperkt blijft." Zijn organisatie heeft in verschillende dorpen die jaarlijks dreigen te overstromen, huizen gebouwd die na de overstromingen blijven staan. Daarnaast hebben de bewoners hun voedselvoorraden op verhoogde vloeren opgeslagen. Waterpomp zijn verlengd en wanden van waterputten verhoogd. Hamidul: "Normaal gesproken duurt een overstroming twee à drie weken. Daarna keren de bewoners weer terug en herstellen zo goed als mogelijk de schade." De situatie in deze zomer is echter verre van normaal. Ook in de dorpen waar bewoners voorzorgsmaatregelen hebben genomen, zijn veel inwoners hun voedselvoorraad kwijt en staan hun waterpompen onder water. Ze zijn afhankelijk van noodhulp die over water of uit de lucht moet worden aangevoerd.

Drinkwater

Drinkwater vormt één van de grootste problemen. Niet ieder dorp heeft waterputten die hoog genoeg liggen, zodat ze niet vervuild raken door het oppervlaktewater. Handpompen zijn onder het wateroppervlakte verdwenen. Veel gevluchte dorpsbewoners hebben niets anders dan het oppervlaktewater. Water koken is nauwelijks mogelijk tijdens de overstromingen. Ziektes als gevolg van vervuild water zijn het gevolg. Organisaties als Unicef delen chloortabletten uit, maar daar is lang niet iedereen mee geholpen. Het uitbreken van diarree, dysenterie en cholera is onvermijdelijk.

Als het water zakt, zullen de meeste bewoners weer naar hun dorpen terugkeren. Hamidul: "Bijna iedereen zal teruggaan. Ook al moeten ze hun huis weer compleet opnieuw bouwen. Geen boerenfamilie denkt er over om weg te gaan. De vruchtbare grond is hun middel van bestaan. Wat ontwikkelingsorganisaties zoals wij kunnen doen, is ze assisteren bij voorzorgsmaatregelen, zodat de schade in de toekomst beperkt blijft." Niemand durft nog een prognose te maken van de werkelijke schade. Zeker is wel dat dit één van de ernstigste overstromingen is in de geschiedenis van Bangladesh. Het dodental is inmiddels gestegen naar meer dan 600 en de economische schade loopt in de miljarden euro's.

Tekst en foto's: Johannes Odé